

Michiel Baud (1976-1977)

Helaas zijn tijd ver vooruit...

Groniek was onze speelplaats. Het was de plek waar we de illusie koesterden ons bezig te houden met 'echte' geschiedschrijving. Niet zoals *Propria Cures*¹ waar stoer en rebels doen tot norm was verheven. Nee, wij van Groniek waren serieus: wij wilden laten zien dat het anders kon in de geschiedschrijving. Dat is wat ik me herinner: wij wisten wat we wilden en we hadden het gevoel dat het belangrijk was wat we deden. De geschiedschrijving zoals die tot ons kwam in de opleiding Geschiedenis was interessant, geleerd en belangrijk, maar tegelijkertijd eenzijdig en irrelevant. Relevantie, of beter nog: maatschappelijke relevantie, daar ging het om. Geschiedenis moest gebruikt worden om de maatschappij te veranderen. Daar zat een beetje socialisme bij. Wij wilden de armen - later ook de vrouwen - een plaats geven in de geschiedenis. En door hen die plaats te geven, konden we ook beter strijden voor gelijkheid en emancipatie. Ook zo'n belangrijk begrip: emancipatoire geschiedschrijving. Geschiedschrijving als instrument voor de onvermijdelijke strijd van de onderliggende klassen (de term 'subaltern' gebruikten we toen nog niet).

Het is terugkijkend opvallend dat er in mijn eigen bijdragen nauwelijks verwijzingen naar Latijns Amerika of de Derde Wereld te vinden zijn. Dat was namelijk nog een ander punt van onvrede. We vonden in die tijd het curriculum te Eurocentrisch (ook een belangrijke term!). We organiseerden zelfs een lezingcyclus over de Latijns Amerikaanse geschiedenis. Volgens mijn ongetwijfeld wat vertekende herinnering was die cyclus wel een aardig succes. Maar die belangstelling vond geen weerslag in Groniek. Dat is terugkijkend toch wel merkwaardig! Was het blad er nog niet klaar voor? Of wisten wij er zelf domweg te weinig van om onze taak als historici er gestalte in te geven. Ik weet het niet. Achteraf is het een gemiste kans. Maar misschien is het ook wel voorbode geweest van wat er later, in de late 20^e en vroege 21^e eeuw, bij de geschiedenisopleidingen gebeurde: de terugkeer naar de Eurocentrische geschiedenis bij veel opleidingen; het verdwijnen van de weinige plaatsen voor buiten-Europese of niet-Westerse geschiedschrijving (het is op zichzelf tekenend dat ik die termen nog moet gebruiken). In mijn

1 Amsterdamse Studenten Weekblad opgericht in 1890 (red.).

Groniek en verder...

optiek een spijtige en ongewenste ontwikkeling. Groniek is dus belangrijk voor ons geweest. Het was in veel opzichten zijn tijd ver vooruit. Maar als ik denk aan dit punt: misschien wel iets te ver eigenlijk!

Michiel Baud is hoogleraar en directeur van het Centre for Latin American Research and Documentation (CEDLA) in Amsterdam